

№ 4/1964.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 4/1964 över landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om fornminnen. (№ 5/1964).

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Efter det riket erhållit sin lag om fornminnen (FFS 295/63), given den 17 juni 1963, varigenom förordningen den 2 april 1883 angående forn- tida minnesmärkens fredande och bevarande till väsentliga delar upphävt, är tiden inne för att detta lagstiftningsgebit även i landskapet ordnas genom landskapslag, på sätt självstyrelselagen förutsätter. Utskottet hälsar därför framställningen med tillfredsställelse.

I landskapsstyrelsens motivering nämnes, att antagandet av landskapslag kommer att påkalla en "totalrevision" av överenskommelseförordningen. Därmed torde dock - enligt lagberedningssekreteraren Rolf Sundmans upplysning - icke avses annat, än att överenskommelseförordningen, sedan landskapslagen trätt i kraft, ändras endast till de delar den berör de förhållanden, som enligt självstyrelselagen kvarstå under rikets förvaltning.

Vid ärendets behandling har lagutskottet ansett nödigt, att begära kulturutskottets utlåtande över förslaget. Sådant utlåtande har kulturutskottet även avgivit. Det fogas som bilaga till detta betänkande.

Beträffande lagförslaget har utskottet funnit anledning till följande uttalanden och ändringsförslag.

2 §. I punkt 3) fäster man sig vid uttrycket "huggspår". Rikets lag använder i motsvarande lagrum i den svenskspråkiga texten "bultnings-spår". Den finskspråkiga lagtexten använder uttrycket "hakkuun jälkiä". Huggspår synes bäst motsvara det finska uttrycket, varför utskottet låtit momentet kvarstå oförändrat.

Utskottet har icke kunnat omfatta kulturutskottets förslag om samma tidsbestämning 100 år för andra fornlämningar som för vrak av fartyg eller annan farkost. Det kan nämligen finnas anledning att bevara även yngre föremål, byggnadsverk o.dyl. Detta förutsättes exempelvis redan i landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten.

3 §. För undvikande av konflikter med rikets förvaltning har utskottet i detta lagrum infört orden "som avses i denna lag", varigenom paragrafen erhållit följande lydelse: "Tillsynen över fredningen av fasta fornlämningar, som avses i denna lag, utövas" o.s.v.

17 §. Enligt § 11 punkt 12) i självstyrelselagen tillkommer rikets

lagstiftande organ uteslutande rätt till lagstiftningen ifråga om "statens befogenhet att inlösa sådana fornfynd, som icke av landskapet förvärvas eller behållas." Det synes därför vara skäl att komplettera stadgandet i mom. 1, så att det täcker självstyrelselagens vokabulär, d.v.s. genom att "eller behålles" införes efter "inlöses" i andra meningen. Orden "i rikets lag" utgår. Landstinget kan möjligen, om kompletteringen förbises, anses överskrida sin lagstiftningsrätt. Samtidigt måste det under remissdebatten framförda och av kulturutskottet i sitt utlåtande upptagna förslaget, att landskapet skall erhålla befogenhet att överföra sin inlösningsrätt på annat allmänt museum eller annan allmän inrättning, förfalla såsom stridande mot självstyrelselagen. Visserligen medger rikets lag arkeologiska kommissionen den rätt, som kulturutskottet berört, men landskapet kan icke i detta hänseende likställas med arkeologiska kommissionen till följd av den rätt, som förbehållits riket i självstyrelselagen.

Vissa stilistiska ändringar, som närmast kunna observeras av justeringsutskottet, måste företagas. Bland dessa må här nämnas

7 § mom. 3, varifrån orden "i anledning av att" på tredje raden nedifrån böra strykas;

10 § mom. 1, där uttrycket "meddela annan tillstånd" föreslås ändrat till "meddela tillstånd åt annan";

24 §, där ett §-tecken bör införas efter siffran 14.

Den av kulturutskottet i 10 § 2 mom. föreslagna redaktionella ändringen synes ej förtjäna beaktande, då uttryckssättet "Vad nu är sagt" så ofta förekommer just i lagtext och därför synes kunna bibehållas.

Hänvisande till ovensagda föreslår utskottet därför vördsammast,

att landstinget ville antaga lagförslaget,
dock sålunda, att nedannämnda lagrum erhålla följande lydelse:

3 §.

Tillsynen över fredningen av fasta fornlämningar, som avses i denna lag, utövas av landskapsstyrelsen med biträde av landskapsarkeologen.

17 §.

Landskapsstyrelsen äger rätt att inlösa i 16 § avsett fornföremål till Ålands museum. Fornföremål, som icke inlöses eller behålles, skall erbjudas staten till inlösen, såsom därom är stadgat. Inlöses icke föremålet, skall det återställas till upphittaren, som får behålla föremålet.

Inlöses i - - - - - tjugofem procent.

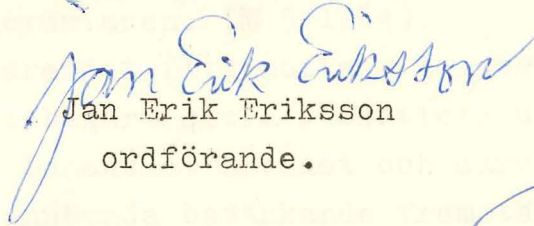
I känd - - - - - lösen landskapet.

-3-

Landskapsstyrelsen må - - - - - särskild hittelön.

Mariehamn den 18 mars 1964.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson
ordförande.

././ Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Eliel Persson, Gustaf Jansson, Annemi Dahlblom och Nils Dahlman.